

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJIEN LAADUNHALLINNAN TILA 2022

Sisällys

JOHDANTO	3
ARVIOINNIN TAVOITTEET	4
ARVIOINNIN KOHTEET	5
ARVIOINTIAINEISTO	6
ARVIOINTIPROSESSI	7
TULOKSET	8
KEHITTÄMISSUOSITUKSET	18
LOPUKSI	23

Tiivistelmät 5:2022
TEKIJÄT Korpi Aila, Frisk Tarja, Hietala Risto
KUVAT Shutterstock
TAITTO PunaMusta Oy
ISBN 978-952-206-683-1 nid.
ISBN 978-952-206-684-8 pdf
ISSN 2669-817X (painettu)
ISSN 2669-8811 (verkkójulkaisu)
PAINO PunaMusta Oy, Helsinki
@Kansallinen koulutuksen arviointikeskus

JOHDANTO

Tässä tiivistelmäjulkaisussa kuvataan Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) *Ammatillisen koulutuksen järjestäjien laadunhallintajärjestelmien arvioinnin* keskeiset tulokset ja kehittämissuosituksen. Ammatillisen koulutuksen järjestäjien laadunhallintaa ja laadunhallintajärjestelmiä arvioitiin ensimmäisen kerran vuonna 2015 (Räisänen et al. 2015). Vuosina 2021–2022 toteutettu ja tässä julkaisussa kuvattu arviointi on järjestyksessä toinen ja perustuu Karvia koskevaan lakiin (Laki 1295/2013) ja opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymään Karvin nelivuotiseen arviointisuunnitelmaan (2020–2023). Arvioinnin perustaksi kehitettiin arviointimalli ja -kriteeristö yhteistyössä koulutuksen järjestäjien ja muiden ammatillisen koulutuksen toimijoiden kanssa vuosina 2018–2020.

Arvioinnin kohteena olivat kaikki ne ammatillisen koulutuksen järjestäjät (n=142), jotka järjestivät arviointihetkellä ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) ja opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämisluvassa tarkoitettua ammatillista koulutusta ja tutkintoja. Arviointiin osallistui 137 koulutuksen järjestäjää, jolloin vastausprosentiksi saatiin lähes 97 %.

Tämä tiivistelmäjulkaisu perustuu Ammatillisen koulutuksen järjestäjien laadunhallinnan tila 2022-raporttiin (Korpi ym. 2022). Julkaisun kohderyhmiä ovat ammatillisen koulutuksen järjestäjien johto, henkilöstö, opiskelijat ja työelämän edustajat sekä muut ammatillisen koulutuksen toimijat ja asiasta kiinnostuneet.

ARVIOINNIN TAVOITTEET

Arvioinnin tavoitteena oli tuottaa tietoa ammatillisen koulutuksen järjestäjien laadunhallinnan ja laadunhallintajärjestelmien tilasta ja kansallisen ammatillisen koulutuksen laatustrategian (Kohti huippulaatua) toteutumisesta. Tavoitteena oli lisäksi kannustaa ja tukea koulutuksen järjestäjiä oman laadunhallintansa ja laadunhallintajärjestelmiensä jatkuvassa kehittämisessä, kehittää laatu- ja arviointiosaamista sekä tuoda esille ja jakaa koulutuksen järjestäjien hyviä laadunhallinnan käytäntöjä.

Arviointikysymykset olivat seuraavat.

- Missä määrin koulutuksen järjestäjillä on toimiva laadunhallintajärjestelmä kokonaisuutena ja arviointialueittain tarkasteltuna?
- Millaista vaihtelua koulutuksen järjestäjien laadunhallintajärjestelmien toimivuudessa ilmenee taustamuuttujittain?
- Mitkä ovat koulutuksen järjestäjien laadunhallintajärjestelmien keskeiset vahvuudet ja parantamisalueet?
- Mitkä ovat koulutuksen järjestäjien laadunhallintajärjestelmien tyypillisimmät piirteet?
- Miten kansallisen laatustrategian toteuttamisessa on edistytty?

ARVIOINNIN KOHTEET

Arviointimalli perustui ns. jatkuvan parantamisen toimintamalliin, joka perustuu ajatukseen siitä, että ensin suunnitellaan (Plan) ja sitten tehdään (Do). Tekemisen jälkeen tarkistetaan (Check) ja tehdään tarvittaessa korjaukset (Act). Korjausten jälkeen ympyrässä palataan alkuun eli suunnitteluun. Kehittäminen nähdään spiraalimaisena, jatkuvana prosessina, jossa jokaisen ympyrän kierroksen jälkeen ollaan lähempänä tavoitetta.

Koulutuksen järjestäjien laadunhallintajärjestelmien toimivuutta arvioitiin seuraavilla alueilla: johtaminen, tutkintojen ja koulutuksen järjestämisen edellytykset, tutkintojen ja koulutuksen järjestäminen ja toiminnan tulokset. Käytetyt arviointiasteikot (toiminta ja tulokset) olivat kaksikulotteisia, joissa toimintaa ja tuloksia tarkasteltiin eri näkökulmista neliportaisella asteikoilla: puuttuva, alkava, kehittyvä ja edistynyt.

ARVIOINTIAINEISTO

Arvioinnissa korostettiin kehittävän arvioinnin periaatteiden mukaisesti ammatillisen koulutuksen eri toimijoiden osallistumista arvioinnin suunnitteluun, arviointitiedon tuottamiseen ja tulosten tulkintaan. Näin ollen keskeisiksi tiedonkeruumenetelmiksi valittiin koulutuksen järjestäjien tekemät itsearviointit ja kehittämisseminaarit.

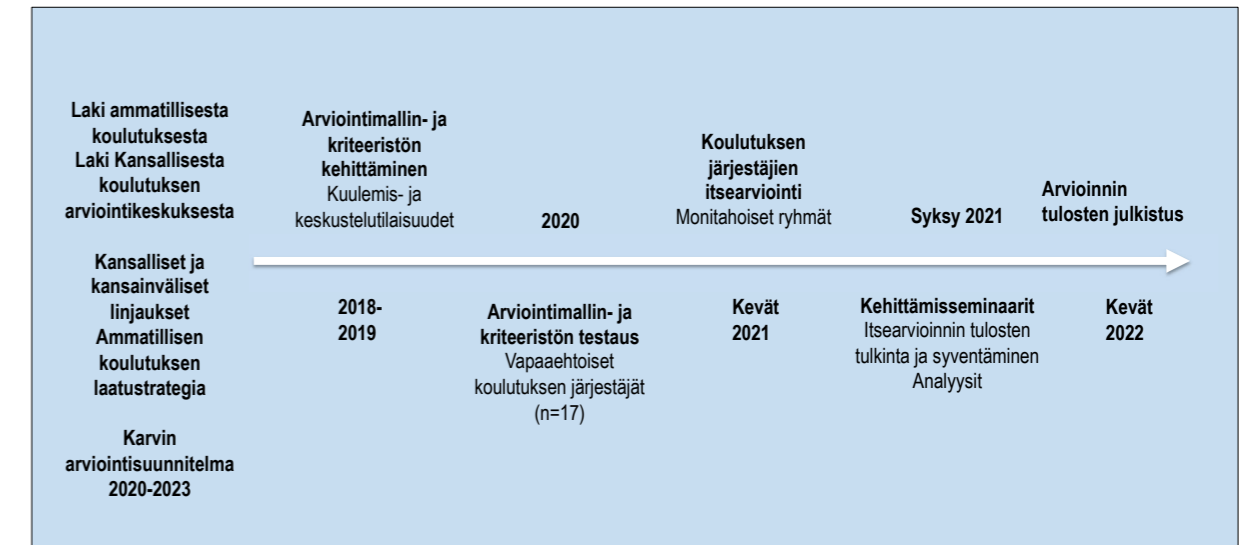
Koulutuksen järjestäjät tekivät Itsearviointit monitahoisissa ryhmissä, joissa oli mukana oppilaitoksen johtoa, henkilöstöä ja opiskelijoita sekä työelämän ja sidosryhmien edustajia.

Itsearviointin avulla saatua tietoa syvennettiin Karvin järjestämissä kehittämisseminaareissa.

Arvioinnin yhteydessä koulutuksen järjestäjiltä koottiin myös ehdotuksia hyväksi laadunhallinnan käytännöiksi.

ARVIOINTIPROSESSI

Arviointiprosessi on kuvattu seuraavassa (kuvio 1). Arvioinnin ensimmäisessä vaiheessa (2018–2020) laadittiin arviointimalli ja -kriteeristö ja testattiin sitä. Tämän jälkeen toteutettiin varsinainen arviointi (2021–2022).

KUVIO 1. Laadunhallintajärjestelmien arvioinnin arviointiprosessi

TULOKSET

1. Ammatillisen koulutuksen järjestäjien laadunhallinnan tila on hyvä

Arvioinnin mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjien laadunhallinnan tila on kokonaisuutena hyvä. Koulutuksen järjestäjistä 86 % arvioi laadunhallintansa ja laadunhallintajärjestelmänsä vähintään kehittyvälle tasolle. Vuonna 2015 vastaava osuus oli 85 % silloisessa arvioinnissa käytetyn kriteeristön mukaan arvioituna (taulukko 1).

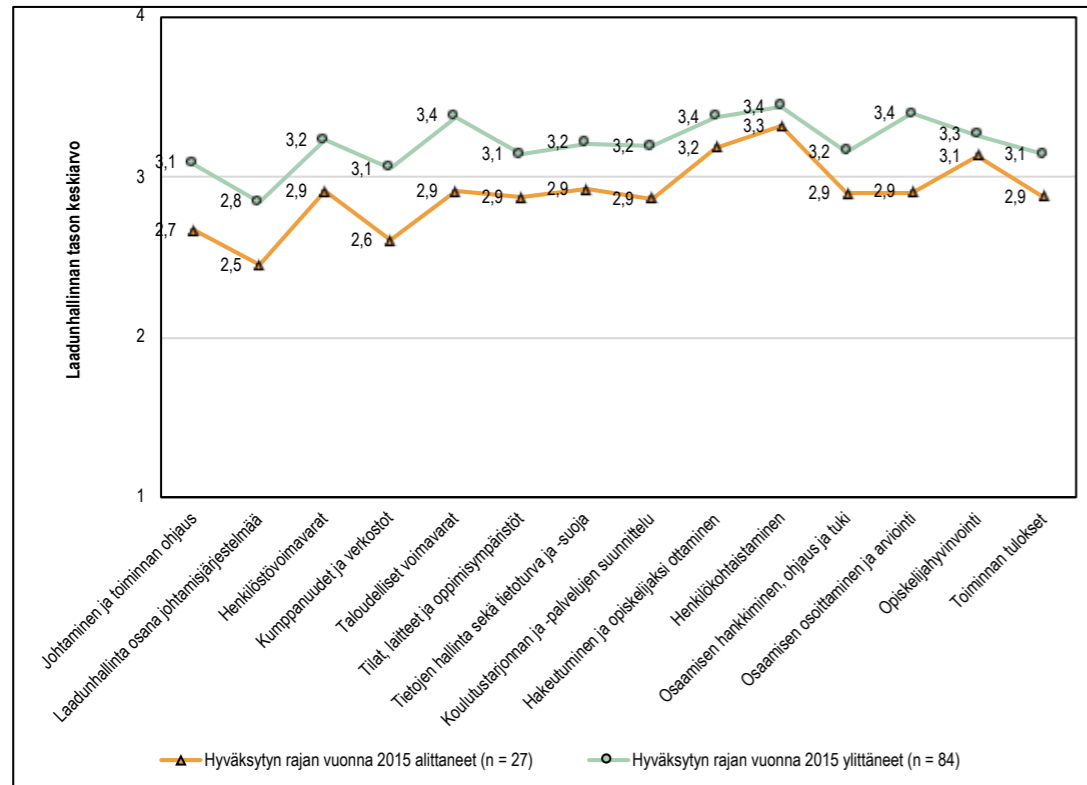
Järjestäjistä valtaosa (87 %) on kehittänyt laadunhallintaansa systemaattisesti yli kuusi vuotta ja suurin osa (79 %) on osallistunut kansallisiin tai alueellisiin laatuverkostoihin yli kuusi vuotta.

TAULUKKO 1. Koulutuksen järjestäjien vastausjakaumat kokonaisuutena arviointiasteikon luokissa vuosina 2021 (N = 137) ja 2015 (N = 111*). *Koulutuksen järjestäjät, joilla oli arviointihetkellä 2021 edelleen järjestämislupa

	Puuttuva (% väittämistä)	Alkava (% väittämistä)	Kehittyvä (% väittämistä)	Edistynyt (% väittämistä)
2021	1,1	13,6	57,5	27,8
2015	0,7	14,6	56,2	28,5

2. Opiskelijoiden ja henkilöstön osallistuminen laadun ja laadunhallinnan kehittämiseen lisääntynyt

Valtaosa koulutuksen järjestäjistä arvioi opiskelijoiden ja henkilöstön osallistamisen laadun ja laadunhallinnan kehittämiseen vähintään kehittyvälle tasolle. Karvin vuoden 2015 laadunhallintajärjestelmien arviointiin verrattuna (Räisänen et al. 2015) koulutuksen järjestäjät ovat edistyneet hyvin opiskelijoiden ja henkilöstön osallistamisessa laadun ja laadunhallinnan kehittämiseen. Sen sijaan työelämän, sidosryhmien ja huoltajien osallistumisessa laadun ja laadunhallinnan kehittämiseen on jatkossakin kehitettävää.

KUVIO 2. Erot koulutuksen järjestäjien välillä ovat säilyneet vuodesta 2015 vuoteen 2021

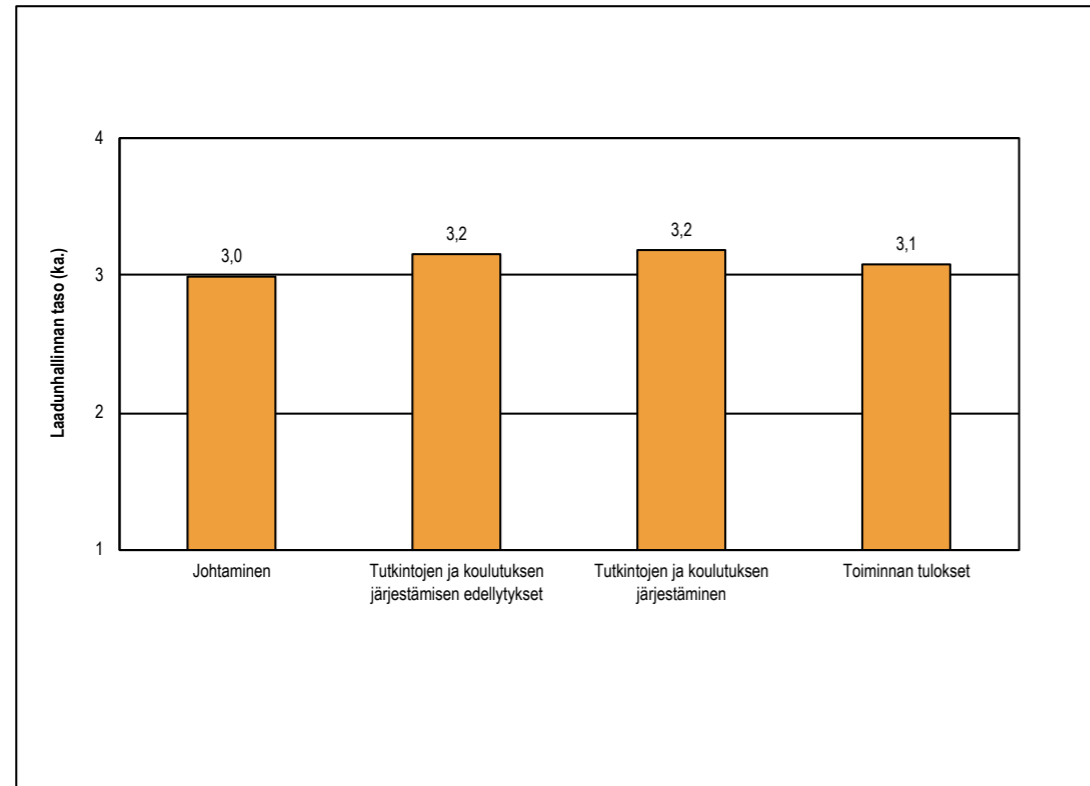
3. Koulutuksen järjestäjien väliset erot laadunhallinnan tasossa ennallaan

Koulutuksen järjestäjien väliset erot laadunhallinnassa eivät ole merkittävästi kaventuneet vuoden 2015 laadunhallintajärjestelmien arviointiin (Räisänen et al. 2015) verrattuna. Erojen kaventumista on tapahtunut vain henkilökohtaistamisen ja opiskelija-hyvinvoinnin alueilla. Sen sijaan erot ovat edelleen suuret johtamisen, kumppanuuksien ja verkostojen, taloudellisten voimavarojen sekä osaamisen osoittamisen ja arvioinnin laadunhallinnassa (kuvio 2).

Järjestäjien väliset erot ilmenevät myös oppilaitostyyppien ja AVI-alueiden suhteen. Lisäksi eroja on siinä, miten kiinteästi laadunhallinta on osa johtamisjärjestelmää, miten kehittynyt laatukulttuuri on ja mikä oli laadunhallintaa edistävien ja estävien tekijöiden suhde järjestäjän toiminnassa.

4. Laadunhallinnan taso parempi tutkintojen ja koulutuksen järjestämisessä ja järjestämisen edellytyksissä kuin muilla arviointialueilla

Laadunhallinnan taso on kokonaisuutena tarkastellen paras tutkintojen ja koulutuksen järjestämisen edellytysten ja tutkintojen ja koulutuksen järjestämisen arviointialueilla (kuvio 3).

KUVIO 3. Laadunhallinnan taso kokonaisuutena (N=137)

5. Koulutuksen järjestäjien arviot vaihtelivat eniten oppilaitosryhmittäin, opetuskielittäin ja AVI-alueittain

Oppilaitosryhmittäin tarkasteltuna koulutuksen järjestäjien arviot vaihtelevat eniten musiikkioppilaitoksissa ja erikoisoppilaitoksissa. Musiikkioppilaitoksissa vaihtelua on eniten henkilöstövoimavaroissa ja erikoisoppilaitoksissa henkilökohtaistamisessa ja opiskelijahyvinvoinnissa. Kieliryhmittäin tarkasteltuna vaihtelua on eniten ruotsinkielisillä koulutuksen järjestäjillä osaamisen hankkimisessa, ohjauksessa ja tuessa. AVI-alueittain tarkasteltuna vaihtelu on vastaavasti suurinta Lapin AVI-alueella tiloissa, laitteissa ja oppimisympäristöissä.

TAULUKKO 2. Laadunhallintajärjestelmien vahvuudet ja parantamisalueet

Arviointialue	Vahvuudet	Parantamisalueet
Johtaminen	<ul style="list-style-type: none"> Tavoitesuuntaisuus Laatukulttuurin edistäminen Laadunhallintaa ja johtamista tukevat vastuut ja rakenteet 	<ul style="list-style-type: none"> Eri ryhmien osallistamisen lisääminen laadunhallinnan kehittämiseen Laadunhallinnan saaminen tiiviimmin osaksi johtamisjärjestelmää.
Tutkintojen ja koulutuksen järjestämisen edellytykset	<ul style="list-style-type: none"> Taloudellisten ja henkilöstövoimavarojen hallinta Kumppanuuksien hallinta erityisesti pitkäaikaisten yhteistyösuhteiden näkökulmasta 	<ul style="list-style-type: none"> Tietojen hallinta Henkilöstövoimavarojen hallinta Kumppanuus- ja sidosryhmäyhteistyön hallinta
Tutkintojen ja koulutuksen järjestäminen	<ul style="list-style-type: none"> Joustava koulutukseen hakeutumiseen ja aloittaminen Henkilökohtaistaminen Osaamisen hankkiminen, ohjaus ja tuki Työelämän kanssa tehtävä yhteistyö 	<ul style="list-style-type: none"> Osaamisen hankkiminen, ohjaus ja tuki mukaan lukien erityinen ja vaativa erityinen tuki Työelämäyhteistyö Työpaikalla järjestettävä koulutus ja tähän liittyvä osaamisen varmistaminen
Toiminnan tulokset	<ul style="list-style-type: none"> Systemaattinen arviointijärjestelmä Tiedolla johtaminen Keskeiset suorituskykytulokset ja henkilöstötulokset 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteiskuntavastuuta koskevat tulokset Tulosten raportointi, käsittely, esittäminen, seuranta ja vertailu muihin Opiskelijoita ja työelämää koskevat tulokset

6. Laadunhallinnan vahvuudet ja parantamisalueet samankaltaisia laadunhallinnan tasoltaan eri ryhmissä

Koulutuksen järjestäjät määrittivät osana itsearviointia laadunhallintaansa liittyvät vahvuudet ja parantamisalueet eri arviointialueilla (taulukko 2).

Kun arvioita vertailtiin kahden ryhmän, laadunhallinnan tasoltaan vähintään kehittyvän ja enintään alkavan ryhmän välillä tulokset osoittivat, että molemmat ryhmät näkivät samankaltaiset asiat laadunhallinnan vahvuuksina ja parantamisalueina.

7. Henkilöstön ja sidosryhmien roolia on tarpeen vahvistaa koulutuksen järjestäjän tavoiteasetannassa ja lisätä tuloksista viestintää

Noin neljännes koulutuksen järjestäjistä ei ole määritellyt henkilöstön, opiskelijoiden, työelämän ja sidosryhmien vaikuttamisen tapoja. Vastaava osuus järjestäjistä ei ole myöskään määritellyt toiminnan tuloksellisuutta, vaikuttavuutta ja laatua koskevia tavoitteita ja mittareita yhdessä henkilöstön ja sidosryhmien kanssa.

Koulutuksen järjestäjistä neljännes kokee lisäksi, että niillä on haasteita yhteiskuntavastuuta koskevien tavoitteiden ja tehtävien määrittelyssä ja tähän liittyvän toiminnan edistämässä. Tuloksista viestintä on myös lähes 40 % järjestäjistä enintään alkavalla tasolla, vaikka arviointien keskeisistä tuloksista viestiminen on ollut niiden lakisääteinen tehtävä vuodesta 1998 lähtien.

8. Työpaikalla ja muissa oppimisympäristöissä järjestettävän koulutuksen, työelämäyhteistyön ja kumppanuuksien laadunhallinnassa kehitettävää

Työpaikalla järjestettävän koulutuksen laadunhallinta on edelleenkin yksi järjestäjien keskeisimmistä kehittämiskohteista laadunhallinnan näkökulmasta. Kehitettävää on erityisesti työpaikalla järjestettävän koulutuksen kriittisten kohtien tunnistamisessa ja niihin varautumisessa, työpaikalla järjestettävän koulutuksen johtamisessa ja toteuttamisessa prosessina, työpaikkojen ja työpaikkaohjaajien perehdyttämisessä ja tuessa sekä heidän tarvitsemansa ohjaus- ja arviointiosaamisen varmistamisessa. Osalla koulutuksen järjestäjistä on lisäksi kehitettävää opiskelijoiden tarvitseman tuen (mukaan lukien vaatava ja erityinen tuki) saatavuuden varmistamisessa työpaikoilla ja muissa oppimisympäristöissä sekä saavutettavuuden ja esteettömyyden varmistamisessa oppimis- ja näyttöympäristöissä.

Koulutustarjonnan ja -palvelujen kehittäminen eri tahojen kanssa ei myöskään vielä toteudu yhteiskehittämisen periaatteella ja osalla järjestäjistä on haasteita sen turvaamisessa, että koulutuspalvelut ovat joustavasti työelämän saatavilla. Laadunhallinnan näkökulmasta haasteita liittyy myös siihen, miten toiminnan ja palvelujen laatu varmistetaan yhteisissä prosesseissa ja koulutuksen rajapinnoilla¹.

¹ Rajapintoja voivat olla esimerkiksi tietopuolisen ja työpaikalla järjestettävän koulutuksen välinen yhteistyö, kaksoistutkintojen suorittamiseen liittyvä yhteistyö ammatillisten oppilaitosten ja lukioiden välillä, yhteistyö ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa sekä työvoimakoulutuksen liittyvä yhteistyö työhallinnon ja koulutuksen järjestäjien välillä.

9. Valtaosa järjestäjistä arvioi laadunhallintajärjestelmiään kokonaisuutena

Yli puolet koulutuksen järjestäjistä arvioi laadunhallintajärjestelmiään vuosittain ja yli kolmannes kahden-viiden vuoden välein. Useimmin käytettyjä menetelmiä ovat ulkoiset auditoinnit ja arvioinnit, johdon katselmukset sekä vertaisarviointi. Karvin vuoden 2015 laadunhallintajärjestelmien arviointiin (Räisänen et al. 2015) verrattuna arviointikulttuurissa on tapahtunut myönteistä kehitystä aiempaan nähden. Koulutuksen järjestäjistä noin viidennes arvioi kuitenkin, että niillä on tarpeita kehittää laadunhallintajärjestelmien toimivuuden ja tehokkuuden arviointia kokonaisuutena jatkossa.

10. Koulutuksen järjestäjät ovat edistäneet laatustrategian toteutumista

Koulutuksen järjestäjät ovat edistyneet ammatillisen koulutuksen laatustrategiassa (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019) määriteltyjen kehittämistoimien toteutumisessa.

Parhaiten järjestäjät ovat edistyneet osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelman kytkemisessä osaksi laadunhallintajärjestelmää, säädösten mukaisen tietoturvan ja suojan varmistamista tietojen käsittelyssä sekä koulutustarjonnassa ja -palveluissa, jotka vastaavat asiakkaiden muuttuvia tarpeita ja mahdollistavat yksilölliset ratkaisut. Parannettavaa on sen sijaan työelämän, sidosryhmien ja huoltajien osallistamisessa sekä toiminnan tuloksellisuutta, vaikuttavuutta ja laatua kuvaavien tulosten viestinnässä eri kohderyhmille.

KEHITTÄMISSUOSITUKSET

Koulutuksen järjestäjät

Laadunhallinta on tarpeen kytkeä tiiviimmin osaksi johtamisjärjestelmää.

Laadunhallinnan taso on sitä parempi, mitä kiinteämmin laadunhallinta on osa johtamisjärjestelmää. Näin ollen on tärkeä varmistaa, että

- johdolla on selkeä rooli laadun kehittämisessä,
- kehittämistyöhön on osoitettu resursseja,
- organisaatiossa on laadunhallintaan liittyvää osaamista ja ymmärrystä ja
- yhteisiin tavoitteisiin, toimintatapoihin ja niiden toteuttamiseen sitoudutaan.

Lisäksi kehittämistyössä on olennaista hyödyntää verkostojen kautta tapahtuvaa toisilta oppimista.

Laatukulttuuria on tärkeä edistää siihen soveltuvin menetelmin ja työkaluin (esimerkkinä Q-KULT-työväline).

Järjestäjien välistä yhteistyötä on tarpeen tiivistää laadunhallinnan erojen kaventamiseksi.

Yhteistyötä on tarpeen lisätä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa tarkoituksenmukaisella tavalla esimerkiksi oppilaitostyypeittäin, kansallisesti tai alueellisesti jakamalla hyviä laadunhallinnan käytäntöjä, oppimalla niistä ja tekemällä vertaisarviointia. Tämä koskee erityisesti niitä koulutuksen järjestäjiä, joilla on kehittävää laadunhallinnassa.

Laadunhallinnan erojen kaventamisessa tulee kiinnittää huomiota erityisesti johtamisen, kumppanuuksien ja verkostojen, taloudellisten voimavarojen sekä osaamisen osoittamisen ja arvioinnin laadunhallintaan, joissa järjestäjien väliset erot ovat suurimmat.

Toiminnan tavoitteet ja mittarit on tarpeen määritellä yhdessä keskeisten tahojen kanssa ja viestiä tuloksista eri kohderyhmille.

Toiminnan tuloksellisuuteen, vaikuttavuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet ja mittarit tulee määritellä yhteistyössä henkilöstön ja sidosryhmien kanssa. Lisäksi on selkiytettävä yhteiskuntavastuun sisältö ja merkitys järjestäjän toiminnassa, asettaa sille tavoitteet ja mittarit sekä koota niihin perustuvaa seurantatietoa. Tarpeen on myös selkiyttää, miten tuloksista viestitään eri kohderyhmille.

Henkilöstön, opiskelijoiden, työelämän ja sidosryhmien mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen tulee varmistaa.

Johdon on tärkeä määritellä henkilöstön, opiskelijoiden, työelämän ja sidosryhmien vaikuttamisen tavoitteet ja tavat ja varmistaa, että työelämä, sidosryhmät ja huoltajat voivat osallistua oppilaitoksen laadun ja laadunhallinnan kehittämiseen.

Laadunhallintajärjestelmien toimivuutta ja tehokkuutta tulee arvioida systemaattisesti.

Laadunhallintajärjestelmän toimivuutta ja tehokkuutta on tarpeen tarkastella säännöllisesti ja varmistaa, että koulutuksen järjestäjillä on menettelyt laadunhallintajärjestelmän kokonaisvaltaiseen arviointiin esimerkiksi hyödyntämällä sisäistä ja ulkoista arviointia.

Työpaikoilla ja muissa oppimisympäristöissä järjestettävän koulutuksen laadunhallintaa on tarpeen edelleen kehittää.

Työpaikalla järjestettävän koulutuksen laadunhallinnassa on kiinnitettävä huomiota erityisesti työpaikkaohjaajien perehdytykseen ja riittävän ohjaus- ja arviointiosaamisen varmistamiseen. Koulutuksen järjestäjällä on tarpeen olla systemaattiset menettelyt työpaikkaohjaajien osaamisen arvioimiseksi ja työpaikkaohjaajien perehdytyksen toteuttamiseksi.

Oppimis- ja näyttöympäristöjen saavutettavuus ja esteettömyys tulee varmistaa samoin se, että opiskelijoiden tarvitsema tuki sekä erityinen ja vaativa tuki ovat saatavilla eri oppimisympäristöissä.

Työpaikalla järjestettävän koulutuksen laadun varmistamisessa on tärkeä hyödyntää valtakunnallisissa kehittämishankkeissa tuotettua materiaalia.

On tarpeen lisätä työelämän, opiskelijoiden, kumppaneiden ja sidosryhmien osallistumista koulutustarjonnan ja -palvelujen yhteiseen suunnitteluun ja palvelujen laadunvarmistukseen.

Koulutustarjontaa ja -palveluja tulee suunnitella yhteiskehittämisen periaatteella yhdessä työelämän, opiskelijoiden, sidosryhmien ja kumppaneiden kanssa. Lisäksi tulee varmistaa opiskelijan opintopolun ja palveluprosessien laatu tekemällä laadunhallintaan liittyvää yhteistyötä perusopetuksen, lukiokoulutuksen, korkeakoulutuksen, työelämän, TE-toimistojen ja muiden tahojen kanssa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus

On tarpeen seurata kansallisen ammatillisen koulutuksen laatustrategian toteutumista ja päättää seuraavan ammatillisen koulutuksen järjestäjien laadunhallintajärjestelmien arvioinnin syklistä.

Tämän arvioinnin tulokset tulee hyödyntää ammatillisen koulutuksen laatustrategian toteutumisen seurannassa ja arvioinnissa nykyisen kolmivuotiskauden päättyessä vuonna 2022. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää työpaikalla ja muissa oppimisympäristöissä järjestettävän koulutuksen, työelämäyhteistyön ja kumppanuuksien laadunhallintaan.

Seuraavan ammatillisen koulutuksen järjestäjien laadunhallintajärjestelmien arvioinnin tavoitteista, ajankohdasta ja syklistä tulee tehdä päätös yhteistyössä Karvin ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

Eri tasolla olevia koulutuksen järjestäjiä tulee tukea laadunhallinnan kehittämisessä.

On tärkeä kehittää sopivia kannustimia laadunhallinnan eri kehitysvaiheissa oleville koulutuksen järjestäjille.

Koulutuksen järjestäjien johtoa on tarpeen tukea laatuosaamisen kehittämisessä.

Koulutuksen järjestäjien johdolle on tarjottava tukea laadunhallinnan osaamisen ja laatukulttuurin kehittämiseen, jotta laadunhallinta saadaan tiiviimmin osaksi johtamisjärjestelmää ja jotta opiskelijoiden, työelämän, huoltajien ja sidosryhmien osallistuminen mahdollistuisi laadun ja laadunhallinnan kehittämiseen.

On tarpeen edistää koulutuksen järjestäjien keskinäistä verkottumista laadunhallinnan kehittämiseksi.

Nykyisten laatuverkostojen vaikuttavuutta ja järjestäjien mahdollisuuksia osallistua niihin on tarpeen arvioida. Lisäksi tulee selvittää millaiset eri verkostot kuten kansalliset, alueelliset, ala- tai teemakohtaiset verkostot tukevat parhaiten koulutuksen järjestäjien laadunhallinnan kehittämistä.

LOPUKSI

Arvioinnin tulokset osoittavat, että ammatillisen koulutuksen järjestäjien laadunhallinnan tila on kokonaisuutena hyvä. Viime vuosien rahoitusleikkaukset ja ammatillisen koulutuksen uudistus eivät näytä oleellisesti vaikuttaneen laadunhallinnan tasoon. Koulutuksen järjestäjien välillä on kuitenkin eroja, jotka ovat pysyneet ennallaan.

Opiskelijälähtöisyys toteutuu oppilaitoksissa aiempaa paremmin, mutta työelämäyhteistyön ja työpaikalla järjestettävän koulutuksen laadunhallinnassa on edelleen suurta vaihtelua koulutuksen järjestäjien välillä.

Laadunhallinnan kehittämistä on tuettu niin kansallisesti kuin paikallisesti erilaisin toimin. Kehittämistyötä linjattaessa ja laadunhallinnan tukea suunniteltaessa on kuitenkin jatkossa kiinnitettävä erityistä huomiota niiden koulutuksen järjestäjien tukemiseen, joilla on laadunhallinnassa eniten kehitettävää ja jotka eivät ole vielä mukana laatuverkostoissa. Tavoitteena tulee myös olla, että tulevaisuudessa entistä suurempi osa järjestäjistä saavuttaa laadunhallinnassaan edistyneen tason.

Kansallisella tasolla on määriteltävä, mikä rooli laadunhallintajärjestelmien arvioinnilla on ammatillisen koulutuksen laadunhallinnan ja -arvioinnin kokonaisuudessa ja kansallisen ammatillisen koulutuksen laatustrategian toteuttamisessa. Laadunhallintaa ja laadunhallintajärjestelmiä voidaan kehittää ja laadunhallinnan tilaa seurata vain, jos arviointitietoa tuotetaan säännöllisesti ja näin saatua tietoa hyödynnetään systemaattisesti ammatillisen koulutuksen eri tasoilla.

KARVI

Kansallinen koulutuksen
arviointikeskus
PL 380 (Hakaniemenranta 6)
00531 HELSINKI
kirjaamo@karvi.fi
vaihte: 029 533 5500
karvi.fi

Tiivistelmäjulkaisu perustuu raporttiin:
Korpi A., Frisk T., Hietala R., Tuurnas A. 2022.
Ammatillisen koulutuksen järjestäjien
laadunhallinnan tila 2022.
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus.
Julkaisut 12:2022.